

Egyetemi doktori (PhD) értekezés tézisei

**BERCSÉNYI MIKLÓS ÉS KÁROLYI SÁNDOR
KAPCSOLATA A RÁKÓCZI-SZABADSÁGHARC
IDEJÉN**

Baráth Julianna

Témavezető: Dr. Kovács Ágnes

DEBRECENI EGYETEM

Történelmi és Néprajzi Doktori Iskola

Debrecen, 2010.

I. ***Témaválasztás és célkitűzés***

Napjainkban a Rákóczi – szabadságharc a magyar történelem legnépszerűbb témái közé tartozik. Jóllehet a II. Rákóczi Ferenc felkelésének történetéről megjelent munkák könyvtárnyi anyagot képeznek, a szabadságharccal kapcsolatban máig számos nyitott kérdés, illetve szemléletileg elavult megállapítás, értékelés létezik. Annak ellenére, hogy a korszakra vonatkozó ismereteinknek köszönhetően ezek egy része már megválaszolható, illetve korrigálható. Ilyen, újragondolásra esedékes téma a szabadságharc második emberének, Bercsényi Miklósnak az életrajza is.

Beregszászi magyarként évek óta foglalkoztat a szomszédságban lévő, történelmi Ung vármegye egykori főispánjának egyénisége és főleg a Rákóczi – szabadságharcban játszott szerepe. Bár Thaly Kálmán terjedelmes munkában állított emléket a politikus, hadvezér és diplomata Bercsényinek, a főgenerális portréja aligha tekinthető hitelesnek. Bercsényi modern, újabb forrásokat is hasznosító életrajzának a megírása azonban megítélésem szerint túlfeszítené egy Phd – dolgozat kereteit, ezért szűkítettem a témát egyik legfontosabb személyi kapcsolatának, a Károlyi Sándorral való viszonyának bemutatására.

Szinte minden történész hangsúlyozza, hogy Bercsényi és Károlyi kapcsolatát konfliktusok terhelték, de eddig még nem született erről külön tanulmány. Célom a konkrét katonai és politikai helyzetek megítélése és a különböző feladatok végrehajtása alapján megvizsgálni kapcsolatukat. Arra törekedtem, hogy bemutassam Bercsényi és Károlyi együttműködésének, máskor konfliktusaiknak okait, s egyben azt is láttassam: hogyan hatott egyetértésük vagy annak hiánya a szabadságharc menetére. Az is érdekelt, mit változtatott a szabadságharc az ő egyéniségükön s volt-e a nyolc éves küzdelemnek szerepe abban, hogy a kezdeti lappangó, csak olykor – olykor megnyilvánuló ellenszenv nyílt ellenségeskedéssé fajult a küzdelem végére.

II. ***A kutatás során használt források és alkalmazott módszerek***

A disszertáció elsődleges forrásanyagát a missilisek adják. A Rákóczi – szabadságharc levéltárának állagai közül elsősorban Bercsényi Miklós főgenerális kancelláriáját (Magyar Országos Levéltár G 24-es és G 28-as szekció) vizsgáltam meg, amelyben számos kiadatlan, Bercsényihez írt Károlyi–levél található. Ugyanakkor áttekintettem a Károlyi család

nemzeti és főteli levéltárában (Magyar Országos Levéltár P 396-os és P 398-as szekció) található, Bercsényinek Károlyihoz írt leveleit, amelyek nagy részét ugyan Thaly Kálmán 1868-ban a Rákóczi Tár második kötetében közre adta, de napjainkra időszerű volt már ezen iratok felülvizsgálata. A levéltári források közül még a Fejedelmi Kancellária (G 19-es szekció) és a Fejedelmi Tanács (G 17) iratai tartalmaztak a téma szempontjából értékes információkat.

A Rákóczi–szabadságharc levéltárának legnagyobb része forráskiadványként már napvilágot látott. Ezek közül elsősorban az Archivum Rákócziánomot, a Károlyi Oklevéltárat, valamint Károlyi Sándor feleségéhez írt leveleit hasznosítottam. Bercsényi és Károlyi egymással való levelezése elsősorban hivatali információkat tartalmaz, ritkán személyes vonatkozásúak. Az egymásról kialakult véleményüket sokkal inkább a fejedelemhez vagy más, hozzájuk közel álló embernek írott leveleikben nyilvánítják ki.

A 18. század leggyakoribb irodalmi műfaja az emlékirat, a napló és az önéletírás volt. II. Rákóczi Ferenc megkövetelte híveitől a naplóírást. A téma szempontjából elsősorban Károlyi Sándor önéletírását és naplójegyzeteit használtam fel, Bercsényi Miklóstól sajnos hasonló írás nem került elő. A diplomaták és az országgyűlési naplók is felhasználásra kerültek a munkában. Értékes információkat tartalmaztak II. Rákóczi Ferenc emlékiratai valamint a szatmári békéről megjelent okirattárak.

Természetesen az eddig megjelent szakirodalom nagy részét is megpróbáltam áttekinteni. Elsősorban a Bercsényire és Károlyira vonatkozó irodalmat, az életrajzokat, a szabadságharc egyes eseményeit elemző tanulmányokat, illetve összefoglaló munkákat. A disszertáció első fejezete kronológiai sorrendben be is mutatja Bercsényi és Károlyi személyiségének, illetve kapcsolatának megítélését a magyar történetírásban.

III.

Az értekezés tudományos eredményei

Bercsényi Miklós Magyarország egyik előkelő főnemesi családjának gyermekeként látta meg a napvilágot. Édesanyja révén anyanyelve volt a német és természetes közege a birodalmi arisztokrácia világa. Esterházy Pál nádor udvarában nevelkedett, s ezzel a kor legjobb oktatásában részesült. Esterházy, a legnagyobb közjogi méltóság viselőjeként műveltségével és tekintélyével volt nagy hatással az ifjúra. A nádori udvarban Bercsényi megismerkedhetett a legtekinélyesebb magyar főúri családokkal.

19 évesen, apjához hasonlóan, Bercsényi is a katonai pályát választotta. A hivatali ranglétrán gyorsan emelkedett felfelé. I. Lipót igen korán országos megbízatásokkal látta el.

Karrierjében házasságai is jelentős szerepet játszottak. Első két házassága révén rokoni kapcsolatba került az ország szinte valamennyi arisztokrata családjával, sőt a század végére az ország egyik legnagyobb birtokosa lett. Bercsényi a szabadságharc kirobbanásakor már országosan elismert, komoly katonai múlttal és tapasztalattal rendelkező főúr volt, aki jól ismerte a hazai viszonyokat. Az 1694-ben Magyarországra visszaköltözött II. Rákóczi Ferenchez is tekintélyénél fogva mert közeledni. Bercsényinek meghatározó szerepe volt abban, hogy az ifjú fejedelmi sarj aktívan bekapcsolódott a magyar politikai életbe.

Ezzel szemben Károlyi Sándor egy többgyermekes, csak területi tekintéllyel, s a Bercsényiéhez képest jóval szerényebb vagyonnal rendelkező családba született. Háromévesen elvesztette édesanyját, ami után hányatott gyermekkor várt rá. Az országban zajlott politikai események és a család gazdasági helyzete miatt nem részesülhetett rendszeres nevelésben. Igen fiatalon, 18 évesen sor került a szatmári főispánságba történő beiktatására. Ezt követően szinte csak a vármegye igazgatásával törődött. Bercsényivel, annak főhadbiztossá való kinevezésekor került ismeretségbe, Szatmár vármegye ugyanis Bercsényi kerületébe tartozott.

Károlyi és Bercsényi között 1703 előtt tehát jelentős gazdasági és társadalmi különbség létezett. Károlyi, Bercsényivel ellentétben, a szabadságharcot megelőzően nem rendelkezett katonai tapasztalattal sem. Szatmári főispánként legfeljebb regionális szintű ismertséget élvezett.

Kettejük életútja igazából a Rákóczi – szabadságharc idején kapcsolódott össze. Kis időeltolódással mindketten megtapasztalták, hogy Bécs 1697 után sem hagyott fel abszolutisztikus politikájával, ezért egyértelművé vált számukra, hogy a dinasztia csak fegyverrel kényszeríthető a rendi jogok tiszteletben tartására. Bercsényi Károlynál hamarabb jutott el erre a felismerésre. Rákóczi legbizalmasabb barátjaként aktív részt vállalt a mozgalom megszervezésében, s ezért nem meglepő, hogy annak kirobbanásakor Rákóczi őt nevezte ki első tábornokának és rábízta a hadsereg megszervezését. A kuruc mozgalom kirobbanásakor Károlyi nem csatlakozott azonnal a felkelőkhöz, sőt kezdetben segédkezett annak leverésében is, de a császári udvar magatartása és a magyar sérelmek iránti érzéketlensége benne is hamar megérlelte a fegyveres szembeszállás szükségességét. A fejedelem a hűségeskü letétele után Károlyit tábornokká nevezte ki.

A szabadságharc ideje alatt Bercsényi és Károlyi elsősorban katonai téren működtek együtt. A fejedelem Károlyit többször Bercsényi irányítása alá helyezte, ám ez nem minden esetben jelentett szoros együttműködést. A felvidéki hadjárat idején például igen, a Dunántúl és Erdély visszaszerzésére tett kísérleteknél nem. Az első közös katonai akciónál

meglehetősen érezhető volt Bercsényi bizalmatlansága Károlyival szemben, akit a fontosabb hadműveletekből kezdetben rendre mellőzött. Később, megbizonyosodva Károlyi rátermettségéről, valamelyest változott irányában és több bizalommal viseltetett iránta.

A felvidéki hadjáratot Bercsényi eréllyel és ügyesen kezdte el, később azonban hadvezéri tevékenysége ellaposodott. Nem mert nagyobb hadmozdulatokra indítani csapatait, mivel ehhez nem érezte magát elég erősnek és nem igazán bízott seregei harcértékében sem. Problémát jelentett, hogy az ellenség közeledtének hírére pánikhangulat lett rajta úrrá és intézkedéseit a kapkodás jellemezte. Szerencsére alvezérei, elsősorban Károlyi, jól érzékelték a helyzetet és magukhoz ragadták a kezdeményezést. Így közel két hónap alatt jelentős katonai sikereket értek el a Felvidéken. Már első közös katonai akciójuk során megnyilvánult a későbbiekben is jelentkező különbség Bercsényi és Károlyi hadviselési módját illetően. Bercsényit az óvatosság, az ellenség megtámadásától való félelem jellemezte, míg Károlyit, kezdetben valószínűleg a bizonyítási vágy miatt is, a vállalkozói kedv, a gyors rajtaütések szorgalmazása. Károlyit meglehetősen zavarta Bercsényi tétovázó, idegeskedő természete, de ettől függetlenül végrehajtotta parancsait. Annak ellenére, hogy – a többi tábornokhoz hasonlóan – Károlyi sem szerette, ha Bercsényi vezette az ütközeteket, mert hadvezéri tehetségét nem sokra becsülte. Ám a korabeli felfogásnak megfelelően ő is tudomásul vette, sőt természetesnek tekintette, hogy Bercsényit mind a társadalmi állása, mind a Rákóczival való baráti kapcsolata a legmagasabb tisztségekre predestinálja.

Bercsényi és Károlyi katonai együttműködése a későbbiekben sem volt felhőtlen. Károlyi dunántúli hadmozdulatait a főgenerális többször illetve kritikával, amely nem minden esetben volt indokolt. Bercsényi a kudarcokért csak Károlyit hibáztatta, miközben saját mulasztásairól megfeledkezett. Emiatt a köztük lévő feszültség tovább mélyült, amelyhez az is hozzájárult, hogy a főgenerális haszonleséssel vádolta meg Károlyit, aki a préda lehetősége miatt portyázik szívesen. Ezeket a vádakokat a szatmári főispán a személye iránti rosszindulatnak tulajdonította és rendszerint látványos sértődéssel reagált. Tény, hogy az ellenségen való rajtaütések és az osztrák tartományokba való betörések alkalmával jó nyereségre lehetett szert tenni, de ezeket az akciókat a fejedelem is támogatta. Részben az ellenfél megfélemlítése és az erődemonstráció, részben a zsákmányszerzés céljából, ami a rosszul ellátott katonaság eltartásának bevett módszere volt. Emellett Károlyi valószínűleg azért is részesítette előnyben a portyázásokat, mert nem tartotta seregét (s valószínűleg saját magát sem) alkalmasnak a nyíltszíni csatákra, ezért tartózkodott tőlük.

Bercsényi, ha egy-egy eredményes hadmozdulat alkalmával dicsérő szavakkal illette is Károlyit, rendszerint ilyenkor sem tagadta meg ironikus természetét. Ebben nem csak az játszott szerepet, hogy lenézte a nála alacsonyabb rangúakat, hanem a természete is. Ezzel szemben Károlyi mindenkivel megtalálta a közös hangot, a nép soraiból jött katonák nyelvén is értett.

A fejedelem hamar megbizonyosodott, hogy egyik tábornoka sem volt alkalmas komoly katonai hadmozdulatokra. Bercsényi – bár katonai múlttal rendelkezett – nem ismerte el hadvezéri baklövéseit és nem igazán volt hajlandó tanulni hibáiból. Nem tudott alkalmazkodni a megváltozott helyzethez, ugyanakkor ragaszkodott a fővezérséghez. Igazat kell adnunk Horváth Mihálynak, aki szerint (Bercsényinek) „a felkelés megkezdése, a fejedelem meghitt barátsága, s különben élénk szelleme, tekintélye a szövetséges rendek közt oly annyira biztosítá az elsőséget mindjárt a fejedelem után, hogy mást, saját megegyezése nélkül elébe tenni alig lehetett volna. Benne pedig sokkal nagyobb volt a nagyravágyás, mintsem önként hajlandó lett volna hátralépni, bár – természete és a hadtudományban való képzetlensége – alkalmatlanná tették őt az ütközetek vezérletére.”

Ezzel ellentétben Károlyi igen tanulékonynak bizonyult, rendszerint hamar felismerte, hol és miben vétett és változtatott addigi taktikáján. Károlyi sokat fejlődött a szabadságharc alatt – főleg hadszervezőként volt sikeres –, noha a katonai képzetlenségből fakadó hiányosságait természetesen nem tudta teljesen pótolni. Az ostromlott Érsekújvár védőinek megsegítése érdekében végrehajtott sikeres vállalkozás kiváltotta Rákóczi elismerését, aki egyre jobban becsülte tábornokát. Ahogyan nőtt a fejedelem bizalma Károlyi iránt, úgy szorult ki Bercsényi egyre jobban a hadsereg tényleges irányításából. 1710 ősztől csak formálisan tekinthető a kuruc sereg vezérének. A fejedelem – taktikusan és tapintatosan – diplomáciai megbizatással távolította el itthonról, ami mellesleg nem is volt ellenére a pestistől rettegő és igen rossz idegállapotban lévő Bercsényinek. A hadügyek intézése terén Károlyi lépett a helyére, akinek személyét nem csak a vele kapcsolatban szerzett tapasztalatok értékelték fel, hanem a hadvezetésre alkalmas főtisztek hiánya is. (A katonailag képzett Forgách Simon 1706. november 22-e óta fogságban volt, Bottyán János pedig 1709. szeptember 26-án meghalt.)

Rákóczi nemcsak katonai, de politikai kérdésekben is számított Bercsényi és Károlyi tanácsára. Bercsényi a fejedelemmel kezdetben sokat tárgyalt a császári udvarral való megbékélés lehetőségéről. Az első béketárgyalásokban Bercsényi jobban bízott, mint Károlyi, aki meglehetősen szkeptikusan viszonyult a császár békülési szándékához. Károlyi a főgenerálist a tárgyalással kapcsolatban hiszékenységgel vádolta, sőt azzal is

meggyanúsította, hogy külön, önzőleg akar egyezkedni a bécsi udvarral. Felháborodását az is indokolta, hogy a kezdeti tárgyalások elvonták a vezetők figyelmét a hadi ügyektől, s Bercsényi a legkritikusabb időben hagyta őt magára a Dunántúlon. A második gyöngyösi értekezlet után már a főgenerális is elismerte, hogy hibát követett el azzal, hogy megfelelő haderővel a kezében nem a támadást, hanem az egyezkedést választotta, ami semmi eredményre nem vezetett.

A nagyszombati béketárgyaláson volt meg a legnagyobb esély a megbékélésre, ami végül mégis kudarcba fulladt. Ekkor már Bécs Bercsényit tartotta a béke legfőbb akadályozójának. A mediáció is elismerte, hogy Rákóczi őszintébben akarta a békét Bercsényinél. A főgenerális későbbi megnyilvánulásai alapján ő nem a megbékélés ellen volt, csupán a császáriakkal szemben vált bizalmatlanná. A történészek szerint Nagyszombatban kedvezőbb békét lehetett volna kötni, mint Szatmáron, ráadásul öt évvel hamarabb ért volna véget a háború.

A belpolitikai kérdések megoldására Rákóczi már 1705-ben országgyűlést hívott össze Szécsénybe. Az első országgyűlésen Bercsényi domináns szerepet játszott. Szinte minden kezdeményezés tőle származott, javaslatait a fejedelem rendszerint magáévá tette. Szécsényben, többek között Bercsényi javaslatára fogadták el a rendek a konföderáció létrejöttét és a 25 tagú szenátus felállítását. Első szenátorra Bercsényit választották meg. Károlyi, aki katonailag biztosította az országgyűlést, távollétében szintén bekerült a szenátusba.

Az országgyűlést követő szenátusi gyűléseken kifejtett véleményekben több közös álláspontot találhatunk Bercsényi és Károlyi között. Mindketten egyetértettek abban, hogy I. Lipóttal nem az volt a gond, hogy ragaszkodott az 1687-es törvényekhez, hanem, hogy a királyság mellett az országot is örökének tartotta. Mindketten hangsúlyozták Rákóczi erdélyi fejedelemségének fontosságát is. Az adóztatás és a rézpénz ügyében viszont már eltért egymástól a véleményük. Károlyi elvi alapon elutasította a nemesség megadóztatását, míg Bercsényi a közadóztatást támogatta.

A szabadságharc legfontosabb országgyűlésére 1707-ben Ónodon került sor, ahol Bercsényi szintén meghatározó szerepet játszott. Az ő erélyes fellépésének köszönhetően fogadták el a rendek többek között a közadóztatást, valamint a Habsburg – ház trónfosztását. Károlyi, bár az ónodi országgyűlést sem ülte végig, mivel a katonai ügyek hamarabb visszaszólították a harctérre, szintén részt vállalt a program elfogadtatásában. Az országgyűlés megkezdésekor az ellenzék szégyenletes elnémitása a főgenerális mellett az ő

„érdeme” volt. A fejedelem úgy értékelte Károlyi magatartását, hogy az a nyilvánosság előtt is vállalta a mellette való határozott kiállást.

A kurucok utolsó törvényalkotó országgyűlésének, a sárospatakinak a megszervezésében Bercsényi mellett már Károlyi is jelentős szerepet vállalt. A fejedelem tőlük kért javaslatokat a szabadságharc gazdasági és katonai kérdéseinek megoldására.

A külpolitika terén Bercsényi és Károlyi nem tartozott egy súlycsoportba. Bercsényi Rákóczi mellett minden fontosabb tárgyaláson részt vett, sőt gyakran egyedül tárgyalt. Károlyi vele ellentétben nem folyt bele a diplomáciába, ugyanakkor valamilyen szintű ismerete, s így véleménye persze volt a világ dolgairól. Rákóczi érdeme volt, hogy mindenkit ott hasznosított, ahol leginkább lehetett. Az persze, hogy Károlyi mennyire folyt bele a külpolitikába, nem csak az ő elhatározásán múlt. Károlyit se kapcsolatai, se iskolázottsága, se ismeretei nem tették alkalmassá, hogy a diplomácia terén partnere legyen Bercsényinek. A szabadságharc végére azonban ezen a téren is ledolgozott valamit a hátrányából. Részben azért, mert tanulékony természet lévén, itt is tapasztalatot szerzett, részben mert változván pozíciója, s közelebb kerülve a fejedelemhez, rá is kényszerült a tájékozódásra. Károlyit a külpolitikai események azért sem igazán foglalkoztatták, mert meg volt győződve, hogy a szabadságharc kimenetele szempontjából a hazai helyzet és a magyar – Habsburg viszony alakulása a perdöntő.

Bercsényi és Károlyi között a legnagyobb véleménykülönbség az orosz külpolitika megítélésében mutatkozott. Bercsényi Károlyival ellentétben hitt I. Péter cár ígéreteiben és reménykedett az orosz segítség lehetőségében. Károlyi leveleiben éles kritikával illette Bercsényi orosz külpolitikájának támogatását, ami a későbbiekben valóban diplomáciai ballépésnek bizonyult.

A szabadságharc végén Károlyi – helyesen – azon a véleményen volt, hogy belpolitikai feltételek nélkül a szabadságharc nem folytatható, s mivel a külső körülmények is ellenjavallták ezt, kedvező lehetőségként értékelte a Habsburgok békülékenységét. Így, ahogy 1710 őszétől Bercsényi a külpolitikába, úgy vetette bele magát Károlyi a belpolitikába. Azt mindketten tudták, hogy a szabadságharc sorsa katonailag megpecsételődött, de míg Bercsényi abban bízott, hogy külső segítséggel előbb-utóbb újramezhető a küzdelem, addig Károlyi nem hitt ebben, s azt tartotta legfontosabbnak, hogy még bizonyos katonasággal megtámogatva, kedvező megegyezést érjen el.

A Bercsényi – Károlyi közti ellentét a Béccsel folytatott tárgyalásokban csúcsosodott ki. Bercsényi, aki 1706-ig maga is a kiegyezésen munkálkodott, 1711-re az udvarral való kiegyezés kérlelhetetlen ellenzője lett. Károlyi – aki kezdetben ellenezte az udvarral való

tárgyalásokat –, a szabadságharc utolsó hónapjaiban mindent megtett, hogy a fejedelmet a tárgyalásos rendezés oldalára állítsa, míg Bercsényi azért, hogy elvonja őt onnan. A főgenerális azzal gyanúsította meg Károlyit, hogy saját érdekből támogatja a megegyezést, s ezért többször ajánlotta a fejedelemnek a tábornok letartóztatását.

Rákóczi végül a salánki gyűlésen a szenátus megmaradt tagjainak javaslatát fogadta el. Ennek értelmében a megmaradt kuruc haderő irányítását Károlyira bízta, s ő maga az orosz tárgyalások végett elhagyta az országot. Károlyi így 1711 tavaszán válaszut elé ért, s mivel az adott körülmények között a tárgyalásokat tartotta a legkedvezőbb alternatívának, egymaga is véghez vitte a császáriakkal megkezdett kiegyezést (természetesen az ugyancsak erre törekvő Pálffy Jánossal együtt). Károlyi lényegében 1711 májusáig próbálta Rákóczit rávenni a megbékélésre.

A szatmári béke, ahogyan azt több történész is megfogalmazta, megmentette az országot a katonai vereségtől, s ezzel a legtöbbet érte el, amit 1711-ben el lehetett érni. A béke végképp szembehelyezte Bercsényi és Károlyi alakját: míg Bercsényi hűséggel kitartott a fejedelem és saját fantazmagóriái mellett, addig Károlyi elhagyta őt és saját utakon járt. Valójában persze nem erről volt szó, hanem személyiségükből adódó felfogásbeli különbségről. Károlyi, Bercsényitől eltérően sohasem az érzelmeit követte politikában. Jellemző vonása volt a hatalmi viszonyok gyors érzékelése, akár 1703 nyarára – őszére gondolunk, akár 1711 tavaszára. Lépései a hatalmi viszonyok változásának következményei voltak, nem pedig előidézői. Károlyi a szabadságharc idején rengeteget fejlődött, nem véletlen, hogy a szabadságharc végére a fejedelem bizalmasa lett. Károlyi felívelésével párhuzamosan viszont – legalábbis operatív feladatok terén – Bercsényi fokozatosan háttérbe szorult, de felváltani őt még Károlynak sem sikerült.

A szatmári béke megkötése végleg eltávolította egymástól a két személyiséget. Bercsényi, aki visszautasította a béke elfogadását, Lengyelországban folytatta tovább a diplomáciai akciókat, bizonygatva, hogy nem a konföderáció, csak Károlyi egyezett ki a császárral. Rákóczival együtt hitt abban, hogy a cár a béke ellenére is hajlandó segíteni rajtuk.

IV.

Az értekezés témájában közölt előzetes publikációk

- 1) A beregszászi zászlóbontás emlékére. Anno 1703 – *Hadtörténelmi Közlemények*, Budapest, 2003. évi 3. szám, 947-950. (Társszerző: Mészáros Kálmán)
- 2) Bercsényi Miklós – Ung vármegye főispánja (1692 – 1701) – *Acta Beregsasiensis*, V. évfolyam, 1. kötet, 2006, 79-85.
- 3) Bercsényi Miklós és Károlyi Sándor kapcsolatának megítélése a magyar történetírásban. *Debreceni Szemle*, 2010. évi 3. szám, 145-156.
- 4) Thölöly-iratok a Kárpátaljai Állami Levéltárban. *Acta Beregsasiensis*, (megjelenés alatt)
- 5) Bercsényi Miklós és Károlyi Sándor katonai együttműködése a felvidéki hadjárat idején – *Acta Universitatis Debreceniensis. Series Historica*, (megjelenés alatt)
- 6) Bercsényi Miklós és Károlyi Sándor katonai együttműködése a dunántúli hadjáratok idején – *Acta Universitatis Debreceniensis. Series Historica*, (megjelenés alatt)
- 7) Székesi gróf Bercsényi Miklós levelei Károlyi Sándorhoz. Sajtó alá rendezte, jegyzetekkel és mutatókkal ellátta: Baráth Julianna és Mészáros Kálmán. Rákóczi források. (megjelenés alatt)